

 Česká televize

6000 ŠKOL

150 000 UČITELŮ

1 500 000 ŽÁKŮ

2 500 000 RODIČŮ

1 ŠKOLSKÝ OMBUDSMAN

OCHRANCE

OCHRANCE

LUKÁŠ VACULÍK JAKO ŠKOLSKÝ OMBUDSMAN V PŮVODNÍM TELEVIZNÍM SERIÁLU.

Aleš Pelán je oblíbeným učitelem na střední škole. Šikana kolegyně ho donutí uvědomit si, že každý někdy potřebuje zastání. Učitelka, které se utopí žák na výletě. Rodiče dětí tyranizovaných nezvladatelným spolužákem. Dívka, co nikdy nechodila do školy. Základka, na které se porvou romské děti s bílými. Vychovatelky diagnostického ústavu, jimž chovanec zavraždí kolegyni... Tyto a další případy bude Pelán vyšetřovat coby školský ombudsman. I když není policista, ale učitel. Deset skutečných příběhů, které otřásly českým školstvím.

ANOTACE JEDNOTLIVÝCH DÍLŮ:

1. DÍL: SLABÝ KUS

Aleš Pelán je oblíbený středoškolský učitel čelící nařčení, že udržuje zakázané vztahy se svými studentkami. Mezitím na stejné škole dochází k brutální šikaně jeho kolegyně, kterou si žáci natácejí na video... Má každý učitel takovou autoritu, jakou si zaslouží? Nebo si žáci dovolují víc než kdy dřív?

2. DÍL: VRAŽDA VYCHOVATELE

V diagnostickém ústavu na severu Čech zabije chovanec vychovatelku. Ministr slibuje rázné řešení a pověřuje školského ombudsmana, aby celou situaci prošetřil přímo na místě. Aleš Pelán se hned první den ve funkci ocitá v prostředí, které je mu cizí. Kde děti nevěří dospělým a dospělí dětem...

3. DÍL: ANDÍLEK

Žák základní školy napadne během vyučování spolužačku nůžkami. Rodiče se bouří a požadují, aby se ředitelka agresora zbavila. K tomu je ale zapotřebí souhlas jeho matky, která to odmítá. Rodiče se obrátí na ombudsmana Aleše Pelána...

4. DÍL: MUŽSKÁ ZÁLEŽITOST

Ředitel střední zahradnické školy je odvolán kvůli facce, kterou vrazil drzému žákovi. Ředitelovi příznivci v tom ale vidí pomstu jeho konkurentky a požádají o pomoc ombudsmana Aleše Pelána. Copak úspěšnému řediteli jeden pohledek zničí kariéru?

5. DÍL: DŽUNGLE PŘED TABULÍ

Na brněnské základní škole dojde ke rvačce mezi romskými a bílými žáky. Nová ministryně pověří ombudsmana, aby na místě situaci uklidnil. Aleš Pelán se ocitá ve škole, kde si učitelé nevedí rady a dětem je všechno jedno...

6. DÍL: VEŘEJNÝ NEPŘÍTEL

Na příměstském táboře se málem utopí žák místní základní školy. Zatímco leží v kómatu, odpovědným učitelkám hrozí trestní stíhání a nenávist místních. Ombudsman Aleš Pelán spěchá na pomoc. Celá věc je pro něj velmi osobní...

7. DÍL: VRABČÁK

V nemocnici leží dívka, zraněná kvůli pádu z koně. Lékaři si všimnou, že neumí pořádně číst ani psát. Ombudsman Aleš Pelán zjišťuje, že třináctiletá Anežka nikdy nechodila do školy...

8. DÍL: AHOJ TATI

Třináctiletý Lukáš zahyne po pádu z továrního komína. Zatímco policie věc uzavře jako nehodu, Lukášova matka obviní jeho spolužáky z šikany. Ombudsman Aleš Pelán musí zjistit, zda šlo o nehodu, nebo sebevraždu...

9. DÍL: HIDŽÁB

Ředitelka zdravotnické školy v Teplicích zakáže muslimské studentce nosit šátek během vyučování. Zatímco pedagogický sbor souhlasí s ředitelkou, část studentů točí video na podporu spolužačky. Na čí stranu se postaví školský ombudsman Aleš Pelán?

10. DÍL: TICHÁ DOHODA

Školský ombudsman dostává zprávu, že na jedné střední škole dochází k pohlavnímu zneužívání studentů učitelem. Případ je pro Aleše Pelána o to složitější, že na zmíněné škole léta učil a dotyčného zná...

MICHAL REITLER: OCHRÁNCE JE SERIÁL VEŘEJNÉ SLUŽBY. PRO KAŽDÉHO, O NĚČEM, CO DENNĚ ŽIJEME A CO NÁS TRÁPÍ

JAK BYSTE POPSAL GENEZI PROJEKTU OCHRÁNCE? KDE SE VZAL NÁPAD NA NĚJ?

Jsem syn učitelky, moje sestra je učitelka. Tomáš Feřtek se věnuje školství roky, máme za sebou bohatou zkušenost s kriminálkami. Matěj Podzimek má oba rodiče učitele. Všichni jsme rodiče, Matěj tedy velmi čerstvě. Školství je oblast, o které nevznikl seriál snad desítky let. Je to oblast, ve které se denně děje malé i velké bezpráví. Tak jsme si řekli, že o tom snad víme dost, máme dost velkou osobní i profesní zkušenost, abychom se zkusili zastat těch, kteří tahají za kratší konec a mají pocit, že o tom nikdo neví. Ví.

NEMYSLÍTE, ŽE SERIÁL BUDE VZHLEDEM K DLOUHÉ DOBĚ STRÁVENÉ DISTANČNÍ VÝUKOU V PODSTATĚ RETRO? PROMĚNIL SE VZTAH ŽÁK-UČITEL-ŠKOLA-RODIČE?

Chvilí jsem zapochyboval, ale nakonec nemyslím. Trojúhelník škola-rodiče-dítě zůstává stejný. A zůstávají i vzájemně odlišné představy o tom, co má každý pro zbylé dvě strany dělat.

MYSLÍTE SI, ŽE V SOUČASNÉM VZDĚLÁVACÍM SYSTÉMU JSOU JINÉ PROBLÉMY, NEŽ BYLY DŘÍVE? NEBO JDE STÁLE O TO SAMÉ, JEN TOMU NYNÍ VĚNUJEME VÍCE POZORNOSTI?

Nakonec jde vždy o to, abychom se dohodli, co dělat pro to, aby z našich dětí byli slušní lidé a abychom si při tom neubližovali.

SERIÁLEM CÍLÍTE I NA PEDAGOGY - CO SI Z NĚJ PODLE VÁS MOHOU ODNĚST?

Především respekt k jejich práci. Jsou pod tlakem systému, rodičů, poslední dobou i dětí a samozřejmě i pod vlastním pochybnostmi o potřebnosti. Téměř každá kauza nabízí vhled do nějaké oblasti, ve které může učitel uvíznout. Ve spolupráci s ČT edu připravujeme doporučující materiály, jak takovým situacím předejít či jak zmírnit následky, bránit se. Naše kauzy se staly a stanou se znovu.

JAKÝM JSTE BYL VY SÁM STUDENTEM?

Já jsem byl, jak se říká, obtížně vzdělávatelné dítě. Vždy jsem potřeboval k tomu, abych vstřebal něco užitečného, i něco zábavného. Možná proto jsem nakonec v médiích a snažím se to, co pomáhalo mně a k čemu mě prostrkala moje maminka, středoškolská učitelka – český jazyk, dějepis, dějiny umění, nabídnout jiným.

POTKAL JSTE NĚKDY BĚHEM DOB SVÝCH STUDIÍ UČITELE, KTERÝ BY PŘIPOMÍNAL ALEŠE PELÁNA?

Abych pravdu řekl, tak ne. Ale já o něm vím víc než diváci. Bude zajímavé, jaké odpovědi bude tato otázka generovat v průběhu a po skončení seriálu.

DOKÁŽETE ŘÍCT, PROČ JSOU ZÁLEŽITOSTI, KTERÉ VYCHÁZEJÍ ZE SKUTEČNOSTI, TAK ÚSPĚŠNÉ?

Protože často zůstává rozum stát nad tím, co život natropí. Protože co se stalo, může se stát znovu. Protože vždy dostáváte informaci a zároveň i zábavu.

JAK SE PRACUJE NA ZÁLEŽITOSTECH ZALOŽENÝCH NA REÁLNÝCH KAUZÁCH? ZPOVÍDALI JSTE AKTÉRY REÁLNÝCH KAUZ A PAMĚTNÍKY? NEBO JSTE SI NENECHALI SVAZOVAT RUCE A DRŽELI JSTE SE AUTORSKÉ LICENCE?

Vždy musíte zvážit, zda společenský význam, prospěšnost vyváží to, že předmětnou traumatizující událost vrátíte prostřednictvím televize do života někomu, komu se stala. Vybírali jsme takové události, které jsou zásadní, někdy typické, jindy výlučné, ale budou časem častější. A vždy se snažili od konkrétní kauzy dostat k obecnějšímu sdělení.

NA PŘÍPADECH 1. ODDĚLENÍ SPOLUPRACUJE I TOMÁŠ FEŘTEK - MÁTE PRO PRÁCI JIŽ VYBUDOVANÝ NĚJAKÝ KREATIVNÍ KLÍČ?

Ano. Tomáš je strážce. Věcnosti, logiky a péče o nekonfliktní debatu. Popravdě se všemi třemi parametry bývám občas na štíru.

SERIÁL SE MŮŽE POCHLUBIT ZAJÍMAVOU SMĚSICÍ HERCŮ - LUKÁŠ VACULÍK, IVETA DUŠKOVÁ, JAROSLAV PLESL, PAVEL ŘEZNÍČEK NEBO BARBORA ŠPORCLOVÁ KODETOVÁ - JAK PROBÍHAL JEJICH VÝBĚR?

Hledali jsme různé energie, nové kombinace. Mnozí se spolu na natáčení potkali prvně. Velikou roli při tom sehrála castingová režisérka Maja Hamplová a oba režiséři.

MATĚJ PODZIMEK, TEREZA KOPÁČOVÁ, TOMÁŠ FEŘTEK. MÁTE KOLEM SEBE POMĚRNĚ USTÁLENÝ KREATIVNÍ TÝM, COŽ V ČESKÉM TELEVIZNÍM PROSTŘEDÍ NEBÝVÁ ZVYKEM. JE TO ZÁMĚR?

Je. Když si s někým projdete drsnými podmínkami, zažijete prohry, máte společné zkušenosti a do značné míry i kořeny a ambici, umíte se vzájemně pohlídat, abyste nedělali blbosti. No a pak můžete začít pracovat koncepčněji, protože odpadá nejistota, jak kdo co myslí, co si kdo od čeho slibuje, jak myslel tohle, tamto. Jde o společný výsledek. Můžete si říct, pojďme udělat na podvozku kriminálky skutečné případy ze školství. Třeba.

MYSLÍTE SI, ŽE BY SERIÁL VYPADAL JINAK, KDYBY HO VYTVÁŘELA INTERNETOVÁ NEBO SOUKROMÁ TELEVIZE? JAK MOC HO OVLIVNIL FAKT, ŽE BYL VYTVÁŘEN PRO VEŘEJNOPRÁVNÍ MÉDIUM?

Ochránce je seriál veřejné služby, jak si ji se svými kolegy představujeme. Pro každého, o něčem, co denně žijeme a co nás trápí.

V PODSTATĚ COKOLIV, NA ČEM PRACUJETE, SE STANE ÚSPĚŠNÝM, KRITIKOU I DIVÁKY DOBŘE PŘIJATÝM PROJEKTEM. POCIŤUJETE VZRŮSTAJÍCÍ TLAK, NEBO TO PŘI PRÁCI NEŘEŠÍTE?

Moje obavy se vždy týkají těch, o kterých seriál je. V tomto případě o učitelích, rodičích a dětech. Úspěchy předchozích projektů nám poskytují šanci dělat věci, které považujeme za důležité, pro lidi, kteří jsou v úzkých.

LUKÁŠ VACULÍK: NA PRÁCI UČITELE BYCH NEMĚL NERVY

JAKÝ JE PODLE VÁS ALEŠ PELÁN? MÁTE PODLE VÁS NĚJAKÉ SPOLEČNÉ CHARAKTEROVÉ VLASTNOSTI?

Nemyslím si, že bychom měli něco společného. On pro mě představuje trochu rozporuplnou figuru: sám se neustále vydává na cesty, kde řeší něčí problémy, přitom si však není schopen vyřešit svůj vlastní život. Je ten typ, který sice tvrdí, že musí mít ve všem pořádek, ale přitom má doma bordel jako v tanku. Jde sice o člověka, který má dobré záměry a myslí to upřímně, akorát zjišťuje, že nic není nakonec tak, jak si představoval.

CO MYSLÍTE, ŽE JE PRO NĚJ TEN DŮLEŽITÝ IMPULS, KVŮLI KTERÉMU SE Z UČITELE STANE OMBUDSMANEM?

Podle mě jde o kombinaci zkušenosti, kterou zažije hned v prvním dílu, a možnosti pomoci někde jinde. Snad se i těšil na nové střety, které by mohl vyřešit. Druhou věc představuje to, s kým se rozhodl sednout na jednu palubu, když vzal funkci ombudsmana – celá posádka to určitě necítí jako on. Pro někoho z nich je to jenom hra, pro někoho jenom PR... Je otázka, zda on sám má vůbec nějakou pravomoc, jestli se nestane jen figurkou, která se sice o něco snaží, ale v realu nic nezmění. Původním impulzem pro Pelána však určitě nebylo to, že by odněkud utíkal, ale chtěl zkusit něco udělat jinde s čistým štítem. Jestli se to povede, už je věc jiná. Než jsme začali seriál točit, zajímal jsem se, zda funkce školského ombudsmana opravdu existuje a bylo mi řečeno, že ano. A to, že o tom běžný člověk neví, to o jeho úřadu i pravomocích trochu vypovídá. Buď o sobě nedává vědět, nebo dává, ale vůbec na to není brán zřetel.

SERIÁL JE POSTAVENÝ NA SKUTEČNÝCH PŘÍPADECH, KTERÉ OTŘÁSLY ŠKOLSTVÍM. ZAZNAMENAL JSTE PŘEDTÍM NĚKTERÝ Z NICH?

Ano, znal jsem z médií třeba právě kauzu z prvního dílu. Ale líbí se mi na tom právě ta nejednoznačnost: médiu proběhlo, že kluci ušikanovali učitelku, ale tím to skončilo, nikde nebylo zmíněno ono „b“. Takže když jsem si scénář četl poprvé, vůbec jsem si to nespojil s touto kauzou.

ZASÁHLA VÁS NĚKTERÁ Z TĚCH KAUZ? ŘÍKAL JSTE SI U NĚČEHO, ŽE BYSTE TO NECHTĚL ŘEŠIT NEBO BYSTE TO NAOPAK ŘEŠIL ÚPLNĚ JINAK?

Nejhorší je zřejmě kauza utopeného dítěte, tu by nechtěl řešit nikdo. Ať už by šlo o hovor s rodinou pozůstalých nebo těmi, kteří u toho byli...

LÁKALA BY VÁS PRÁCE UČITELE? PŘEMÝŠLEL JSTE O TOM NĚKDY?

Ani náhodou! Neměl bych na to nervy, ale učitele hluboce obdivuji. Už jen to, že zazvoní na přestávku a najednou se začnou třídou rozléhat decibely jak na rockovém koncertě. To bych nerozdýchal...

JAKÝ JSTE BYL VY JAKO STUDENT?

Nějak jsem procházel a zlobil asi jako každý jiný. Potom na střední škole mě už měli rádi, protože mě tam moc neviděli. Jak jsem tam nechodil, tak jsem si ani nestihl nadělat mezi učiteli nepřátele. Musím ale přiznat, že jsme rozhodně nezažívali taková dramata, jaká ukazujeme v seriálu. Druhá věc je, že jsme nebyli hajzlové, chtěli jsme se smát a dělali jsme kraviny. Ale nebylo v tom nic zlého. Nechtěli jsme nikomu ublížit ani někoho vytočit do běla. Neříkám, že se to nikdy nestalo, ale rozhodně v tom nebyl úmysl.

ZMĚNILY SE PODLE VÁS DĚTI OD ČASŮ VAŠÍ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY?

Určitě, jde už jen o změnu doby. Ale paradoxně si myslím, že k lepšímu. Nesdílím názor, že tohle je ztracená generace a za nás to bývalo jiné – lepší. Bývalo to jiné, samozřejmě, ale mě osobně dnes tedy mladí strašně překvapují a baví. Když si vezmu dnešní osmnáctileté lidi a sebe, když mi bylo stejně... Já byl hovádko boží. Zajímaly mě jenom mejdany a to, jak si užít života. Dnešní mladí mi přijdou daleko vyzrálejší a rozumnější, než jsme byli my. Mají větší rozhled, umí jazyky. I co se týče vztahů, tak mi přijdou dospělejší.

MĚL JSTE V MLÁDÍ NĚJAKÝ VZOR? NEBO MYSLÍTE SI, ŽE BY PRO DĚTI MOHL BÝT PŘÁVĚ UČITEL VZOREM?

Osobně si to nemyslím. Ve škole jsme měli učitelky, které se nám líbily, ale že bychom chtěli žít jako ony nebo dosáhnout toho, co ony, to si nemyslím. Člověk spíš ocení spravedlnost. Nebo naopak vnímal, že si na vás někdo zasedl, i když možná právem. Ale věřím, že je to právě spravedlnost, kterou mladí lidé na základních a středních školách vnímají hodně. Nebo to, když učitel neměří stejným metrem, ponižuje a chová se nečestně.

MOHL BY BÝT ALEŠ PELÁN VZOREM?

To je otázka. Vnímám u něj dvě roviny: osobní a pracovní. V té osobní si nedokáže svůj život zorganizovat. To, za co by své kolegy tepal, se mu vlastně v osobním životě stane. Rozhodně není Mirkem Dušínem. Ale proč, na to si budete muset počkat.

DOKÁŽETE SI PŘEDSTAVIT, ŽE SE TAKOVÁ POSTAVA V ČESKÉM ŠKOLSTVÍ REÁLNĚ VYSKYTUJE?

Ano, ale musí jít o někoho, kdo má své poslání – věc, která ho baví a zároveň motivuje. Mám pocit, že dnešní školství představuje stále mix starých učitelek, co se zjednodušeně řečeno „z ruštiny přeučily na angličtinu“. Ty to potřebují zkrátka nějak doklepat. Pak je tu druhá kategorie lidí, kteří vystudovali pedág a následně si řeknou, že rozhodně učit nebudou. Nebo to mají jen jako přestupní stanici. A naštěstí jsou tu i tací učitelé, kteří se tomu opravdu chtějí věnovat, a těch si opravdu vážím.

JAKÁ JE PODLE VÁS HRANICE MEZI TÍM BÝT UČITELEM-KAMARÁDEM A ZÁROVEŇ UČITELEM-AUTORITOU?

Nejllepší je obě tyto věci spojit. Samozřejmě jde i o to, koho učíte. Přátelil se s žáky třeba na základní škole podle mě není možné. To může nastat až v době, kdy to ta druhá strana nějakým způsobem už chápe a bere. Tady mě napadá příklad Borise Rösnera, který měl jako pedagog velkou autoritu a mnozí na něj přitom vzpomínají jako na skvělého kamaráda. Jenže to se bavíme o vysoké škole a takřka dospělých lidech. Tam to jistě jde, ale nemůžete něco podobného dělat v páté třídě. Tam o vás děti právě spíš musí vědět to, že jste spravedlivý a měříte všem stejným metrem. Když budete učit nějaké tři výrostky se sklony ke grázlovství, tak zřejmě musí převážit spíše autorita.

CO VÁS NA TOMTO PROJEKTU ZAUJALO NATOLIK, ŽE JSTE DO NĚJ ŠEL?

Zaujali mě především lidé, kteří za ním stáli. V první řadě Tereza Kopáčová, se kterou jsem se potkal už na natáčení snímku Metanol, který se jí, myslím, velmi povedl. Vážím si jí pracovní i lidsky a věřím jí. Když přijde a řekne, že něco nefunguje, tak jí stoprocentně věřím, protože vím, že to vidí dobře. Navíc jde o lidi, kteří se rádi smějí, a já se smát potřebuji. Nejsem typ herce, který stojí na place a tváří se, jak je soustředěný celých dvanáct hodin natáčení.

OBA PROJEKTY - METANOL I OCHRÁNCE - ZPRACOVÁVAJÍ TĚŽKÁ TÉMATA PODLE SKUTEČNÝCH UDÁLOSTÍ. ŘEŠILI JSTE TO NĚJAK? BAVILI JSTE SE O TĚCH REÁLNÝCH PŘEDOBRAZECH?

Ano, se scenáristy jsem to dopředu řešil. Přiznám se, že jak mě některé scénáře k jednotlivým dílům hodně bavily, tak u jiných jsem moc nevěděl, co s tím herecky, jestli to bude bavit lidi. Ač samozřejmě nejde o detektivku, ve které pátráme, kdo je vrah. V Ochránci víme, co se stalo, ale dozvídáme se teprve to, proč k tomu došlo, jaké byly další okolnosti. A to si právě myslím, že by diváky mohlo bavit.

VAŠÍM DŮLEŽITÝM SPOLUHRÁČEM V SERIÁLU JE NOVINÁŘKA Z BULVÁRNÍHO MÉDIA. MYSLÍTE SI, ŽE BY TATO MÉDIA - VZHLEDEM K NEGATIVNÍM VLASTNOSTEM, SE KTERÝMI JSOU SPOJOVÁNA - MĚLA MÍT MOŽNOST V RÁMCI TĚCHTO KAUZ POMOCI?

Média mají velkou moc. Myslím si ale, že bulvární média nefungují tak, aby něčemu pomohla nebo uškodila. Chtějí vydělat. Nezajímá je podstata problému, ale řeší čtenost, sledovanost. Nepotřebují pátrat po jádru pudla, ale chtějí daný problém především zatraktivnit. Jestli mohou k něčemu dojít? To nevím, ale podle mě to není jejich úkol. Můžete skrze ně vyvolat něco, co by se jinak nestalo, ale musíte vědět, jak s tím pracovat.

TOMÁŠ FEŘTEK: PELÁN JE DOBRÝ UČITEL, JAK SE TOMU ROZUMĚLO PŘED DVACETI TŘICETI LETY

KDE SE VZALA VIZE NA SERIÁL OCHRÁNCE? MŮŽETE PROZRADIT NĚCO KE GENEZI TOHOTO PROJEKTU?

Vlastně mě k němu postupně dotlačil producent Michal Reitler. Spolupracujeme dlouhodobě, obvykle na kriminálkách, a on měl pocit, že by se o škole a vzdělávání mohlo natočit něco hraného. Jenže já nevěděl, jak do toho, tak jsem nejdřív řekl, že ne. Jeho je i nápad, že by klíčovou figurou byl školský ombudsman, který jednotlivé kauzy vyšetřuje. S tím přišel asi po půl roce. Že se doslechl, že někdo takový existuje. To už mi dávalo větší smysl, ale i tak jsem říkal, že to není vhodný klíč, že ombudsman má na ministerstvu příliš slabou pozici. Ale než jsem došel z Kavčích hor na metro, tak se mi to rozleželo. Že by to vlastně mohla být hlavní linka. Příběh někoho, kdo do té funkce spadne tak trochu náhodou a musí ji obhájit před sebou i profesním okolím. Tak jsem Michalovi zavolał, že to беру.

SÉRIE ZOBRAZUJE ŘADU PROBLÉMŮ, ZE KTERÝCH BĚHÁ MRÁZ PO ZÁDECH - MYSLÍTE SI, ŽE JDE O VĚC POSLEDNÍ DOBY, NEBO TU TAKOVÉ PŘÍPADY BYLY VŽDYCKY, JEN SE O NICH NEVĚDĚLO?

Vidím to skoro opačně. Ty epizody nezachycují něco, co bychom mohli nazvat „tragickým stavem současného školství“, spíš ukazují ta různá po desetiletí zatuhlá místa systému, která se daří postupně rozhýbat. Typicky druhá epizoda se věnuje poměrům v diagnostických ústavech pro mládež. Vypadá to hodně drsně, ale fakticky jde o oblast, kde se v poslední době mnoho věcí zlepšuje. A naším záměrem je ukázat, že opravdu ještě dost dalšího by se zlepšit mělo. Na druhou stranu některé problémy jsou opravdu nové. Například třetí epizoda ukazuje školu, kde se ve třídě vyskytne agresivní dítě, a ona neví, co s ním. Trend nárůstu počtu dětí s poruchami chování, to je opravdu záležitost posledních let, aniž někdo přesně zná jeho příčiny.

VAŠÍ ÚSPĚŠNOU KNIHU Z ROKU 2015 JSTE NAZVAL CO JE NOVÉHO VE VZDĚLÁVÁNÍ. JAKÝM TÉMATŮM BYSTE SE V NÍ VĚNOVAL DNES?

Jde o knížku ze série Co je nového..., která se věnuje různým oborům, proto ten název. Když jsem připravoval v roce 2019 druhé vydání, uvědomil jsem si, že ty hlavní trendy se zase tak moc nemění. Snad jediná věc – roční covidový distanc ukázal jak možnosti, tak limity online výuky. A díky tomu je jasné, že škola jako budova, prostor, kde se mohou lidé potkávat a mají čas a chráněné prostředí na hluboké poznávání, je civilizační vynález, který se rozhodně nepřežil.

SERIÁL SE ZABÝVÁ DESETI REÁLNÝMI PŘÍBĚHY. BYLY VE VÝBĚRU JEŠTĚ JINÉ KAUZY? A JAK JSTE PŘI VÝBĚRU POSTUPOVAL? CHTĚL JSTE OBSÁHNOUT VŠECHNY PROBLÉMY OD INKLUZE PŘES RASISMUS A GENDEROVÉ STEREOTYPY, NEBO ZA VÝBĚREM STÁLO NĚCO JINÉHO?

Nepostupoval jsem tak, že bych si vypsál klíčové problémy a k nim hledal kauzy. Spíš naopak. Shromáždil jsem případy, které opravdu nějakým způsobem pohnuly či hýbou školstvím, historky,

které jsem třeba sledoval jako novinář, a z nich jsem pak vybíral ty, které nesly nějaké podstatné a zobecnitelné téma. Takže jich víc bylo. Už proto, že původně jsme předpokládali třináctidílný seriál a těch základních historek bylo dejme tomu dvacet. Ale některé nám přišly tematicky okrajové, třeba problémy domácího vzdělávání – to se reálně týká několika set dětí a rodičů, takže proto jsme ho nezahrnuli do konečného výběru. Ale možná ještě okomentuji reálnost těch kauz. Jsou tu některé, které se dejme tomu z osmdesáti procent odehrály právě tak, jak je líčíme. Ale někdy jde třeba o dva podobné případy sloučené do jednoho nebo o příběh, který je typický, byť i ten má v základu reálnou historku. Když například popisujeme, jak se škola vyrovnává s tím, že dítě zemřelo na školní akci, jde o něco, co se opakuje na různých školách dost podobně.

ZMĚNIL SE PŘI PRÁCI NA SCÉNÁŘI VÁŠ POHLED NA NĚKTEROU Z ONĚCH DESETI REÁLNÝCH KAUZ?

Spíš výjimečně, ale o dvou to platí. Zaznamenal jsem jako novinář případy takzvaně mimořádně nadaných dětí i to, že někdy jsou jejich osudy dost komplikované. Ale ve skutečnosti jsem o téhle oblasti vzdělávání věděl málo a její složitost mi došla až ve chvíli, kdy jsem se tím tématem právě kvůli scénáři začal zabývat podrobněji. A pochopil jsem, že nadání v této míře obvykle neznamena, že to máte v životě lehčí, ale že se musíte vyrovnávat se sakra těžkým hendikepem. Mozek vám běží třikrát rychleji než ostatním a nejde zastavit. A ten druhý případ jsou nerovné vztahy ve škole. Myslím tím romantické a sexuální vztahy mezi učiteli a žáky. Netušil jsem, jak častý a v našem prostředí obtížně řešitelný problém to je. A stejně překvapený jsem byl, jak málo je to ošetřené, jak minimální pozornost tomu jako veřejnost, včetně té odborné, věnujeme.

SERIÁL SE VĚNUJE LIDSKÝM PRÁVŮM, HLEDÁ DOBRÉ ŘEŠENÍ PRO DĚTI, RODIČE I UČITELE VE SLOŽITÉM SYSTÉMU, KTERÝ ČASTO PŘÁVĚ DĚTI, RODIČE I UČITELE TÍSNÍ. NA PRÁVA KTERÉ Z TĚCH SKUPIN SE ZAPOMÍNÁ, KTERÁ NEJČASTĚJI POTŘEBUJE POMOC?

Pokud bych vzal reálného ombudsmana, myslím, že nejčastěji řeší problémy učitelů. Pracovněprávní vztahy, jejich pozici vůči nadřízeným. Přinejmenším je dobré si uvědomit, jak je úloha učitelů ve vzdělávání klíčová a že oni pomoc opravdu potřebují. Je důležité nastavit prostředí ve školách tak, aby učit chodili lidé s intelektuálními ambicemi, s empatií, schopní a ochotní měnit zaběhlé pořádky. Někteří noví učitelé takoví jsou, ale není to většina. Na druhou stranu, i když si učitelé a veřejnost často myslí, že děti mají na rozdíl od učitelů práv až moc, v realitě škol se názory a postoje žáků často přehlíží. Nejde ani tak o jejich práva, spíš o naši ochotu přibrat je do debaty a netvářit se, že na názor nemají nárok dřív, než dostanou občanku.

ŘEKL BYSTE ZE SVÉ ZKUŠENOSTI, ŽE EXISTUJE HODNĚ TAKOVÝCH UČITELŮ, JAKO JE ALEŠ PELÁN?

Myslíte dobrých učitelů? No to si pište! Dobrých a vynikajících učitelů jsou určité tisíce a přibývají jich. Spolupracuji s informačním centrem o vzdělávání EDUin, které je národním koordinátorem mezinárodního ocenění pro učitele Global Teacher Prize. Takže mám každý rok možnost nahlédnout

do desítek přihlášek, které učitelé posílají a v nichž velmi detailně popisují svoji práci. Jak pro žáky, tak pro celou učitelskou komunitu. A těch mimořádných lidí je opravdu hodně a myslím, že mají i díky médiím vliv na to, jak se postupně proměňuje veřejný obraz učitele. Ale zpátky k Pelánovi. My ho líčíme jako dobrého učitele, kterého mají jeho žáci rádi, ale je fakt, že je to přece jen padesátník, takže je dobrý učitel, jak se tomu rozumělo před dvaceti třiceti lety. Zajímavě přednáší a s žáky diskutuje a respektuje jejich názory. Ale všimněte si, že sem tam někoho ironicky shodí, tak trochu se před třídou předvádí a podobně. To jsou přešlapy, které se dnes poučeným učitelům už nestávají. Mimochodem na tyhle věci je právě odborná porota GTP, která se jezdí dívat do hodin, hodně citlivá.

OVLIVŇUJE PODLE VÁS SYSTÉM ŠKOLSTVÍ POLITIKA DO TAKOVÉ MÍRY, JAK JE TO ZOBRAZENO V SERIÁLU?

Ano, proto tam ta linka je, veřejnost o ní mnoho netuší. V tom jsem se inspiroval dánským seriálem Borgen, který umožňuje nahlédnout do mechanismů politiky, aniž ji karikuje. Vzdělávací politiku dlouhodobě sleduji a vnímám ji jako důležitou, tak jsem ji učinil součástí příběhu. Opravdu jsou věci, které se jinde než na vládní a ministerské úrovni vyřešit nedají. Anaopak, jsou opatření typu jednotných přijímaček na střední školy, která dokážou vzdělávací systém torpédovat. Jen za posledních deset let bychom pro jedno i druhé našli mnoho příkladů.

JE TEDY BOJ ZA LEPŠÍ VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM BOJEM S VĚTRNÝMI MLÝNY?

Vůbec ne. Naopak je dobré, že žijeme v zemi, kde je možné to, co se ve školách děje, ovlivnit. A věci se opravdu zlepšují. Už desítky let z iniciativy učitelů a některých rodičů zespoda, ale v posledních letech i vlivem politiků a vysokých státních úředníků. Já mám naopak pocit, že se věci daří. Ale ve školství je to vždycky tak, že každá změna, aby měla smysl, je na desítky let.

SPOLUPRACUJETE TAKÉ NA SERIÁLU PŘÍPADY 1. ODDĚLENÍ, KTERÉ STOJÍ NA PODOBNÉM PRINCIPU JAKO OCHRÁNCE. JAK BYSTE TYTO DVA PROJEKTY SROVNAL?

Do jisté míry byly Případy inspirací pro Ochránce. Ze spolupráce s Josefem Marešem, expolicistou a spoluscenáristou Případů, jsme si odnesli, jak je přínosné, když je ve scénaristickém týmu někdo, kdo opravdu do detailu rozumí podstatě těch příběhů. A když se můžeme opřít o realitu, která je občas překvapivější a zábavnější, než co jako scenárista vymyslíte. Respektive některé věci se mohou jen stát, jinak by jim nikdo neuvěřil. Proto jsme i Ochránce postavili jako epizodní seriál mapující reálné kauzy, v němž se pátrá po „pachateli“, respektive příčině nějaké události. Jen v našem případě je průběžná linka Aleše Pelána a jeho ženy učitelky o něco silnější. Ale struktura vyprávění je hodně podobná profesní a procedurální kriminálce.

OBA SERIÁLY PRACUJÍ S REÁLNÝMI KAUZAMI. LIŠÍ SE NĚJAK JEJICH POJETÍ?

Jeden podstatný rozdíl jsem si pojmenoval už v průběhu těch několika let, kdy jsme pracovali na scénářích. Pepa Mareš s Honzou Malindou, když si sedli k psaní, měli ten případ už vyřešený. Kdežto když jsme s Matějem Podzimkem začínali my, museli jsme tu kauzu teprve „vyšetřit“, udělat si jasno, kdo za co může, kdo má jakou zodpovědnost. Protože to leckdy tak úplně jasné nebylo. I proto jsou ty naše příběhy rozpornější, méně jednoznačné, katarze složitější. Když třeba ukazujeme spor o hidžáb na střední škole a studentku, která neumí česky, může na to být velmi mnoho velmi rozporných náhledů. A my jsme se často snažili s tou rozporností pracovat. Dát prostor každé straně a nechat na divákovi, k čemu se přikloní.

MATĚJ PODZIMEK: POTŘEBOVAL JSEM SE VZTÁHNOUT K NĚČEMU PALČIVĚ SOUČASNÉMU

ČÍM SI VYSVĚTLUJETE, ŽE SERIÁLY S REÁLNÝM ZÁKLADEM MAJÍ TAKOVOU POPULARITU?

Dlouho jsem si myslel, že je to jakési zdejší specifikum, že to vyplývá z typické české skepse. Tady nemívají žádný závratný úspěch domácí čistě žánrové příběhy, ale naopak, když řeknete, že to či ono je natočeno podle skutečné události, u zdejšího publika to hned stoupne na ceně. Ale trochu jsem změnil názor; odkazy na „skutečné příběhy“ se dnes objevují ve filmové a televizní tvorbě po celém světě, v té evropské a americké zvláště. Možná je to tím, že v mnohosti toho, co můžete sledovat, najednou získáváte nějaký základní klíč k výběru, měřítko, podle něhož můžete soudit, jestli se vás ten příběh nějak dotkne, nebo ne. A je pravda, že velmi pomáhá, když je lidem ta kauza povědomá, pamatují si ji z médií. A my často pracujeme s tím, že kauza se nějak v médiíchjevila, lidé si ji nějak pamatují, ale realita byla buď zcela opačná, nebo přinejmenším složitější.

JAK JSTE PŘI PSANÍ SCÉNÁŘŮ PRACOVALI SE SKUTEČNÝMI KAUZAMI? ZPOVÍDALI JSTE JEJICH REÁLNÉ PŘEDOBRAZY, NEBO JSTE SI UŽÍVALI VOLNOSTI, KTEROU POSKYTUJE AUTORSKÁ LICENCE?

Tohle byla hlavně moje práce. A já jsem původní profesí novinář, takže vazba na realitu a na to, „jak to bylo doopravdy“, je pro scenáristu místy až nezdravá. Takže ano, zpovídal jsem aktéry, pokud to bylo možné, hledal jsem experty, ty, jimž se stalo něco podobného, nebo naopak byli na druhé straně jako ti, kdo pomáhali takovou situaci řešit, pátral jsem v mediálních archivech. Jsou detaily, které nevymyslíte, a každý takový rozhovor je užitečný, byť z něj vypadne jen nějaká drobnost, ale specifická a charakteristická. Ty moje první verze scénářů dosti přesně kopírovaly realitu, ale pak jsme často ten příběh víc koncentrovali, někdy jsme propojili dvě podobné historky, samozřejmě vždycky jsme do skutečného příběhu museli implantovat našeho „vymyšleného“ ombudsmana a jeho osobní příběh. Například u nás přijede ombudsman Pelán do školy, kde utrpí dítě na školním táboře těžký úraz. Ve skutečnosti tam buď nepřijede nikdo, nebo nějaký zástupce pomáhající profese – pro tyhle účely existuje i specializovaný tým. Už tím tu skutečnou historku posunete a stylizujete. Takže i když má každá ta epizoda reálný základ, výsledkem je autorská licence.

UŽ JSTE ZMÍNIL, ŽE NA SCÉNÁŘÍCH JSTE PRACOVAL S MATĚJEM PODZIMKEM. JAK TA SPOLUPRÁCE PROBÍHALA?

Ve skutečnosti jsme na to byli tři, i s Michele Reitlerem. Ten v nějaké fázi práce usoudil, že potřebuji dramaturga a spoluscenáristu. A oslovil Matěje. V autorských dvojicích je dosti běžné lehké či větší napětí, ale my spolupracujeme velmi souladně. Asi i proto, že jsme jednak osobnostně hodně rozdílní, jednak to máme jasně rozdělené. Já jsem přes tu odbornou stránku věci, reálnost té historky, jednotlivých situací a důležitost tématu. V téhle fázi Matěj funguje jako dramaturg, což je klíčová profese, bez níž se při práci na tak rozsáhlém několikaletém projektu jako scenárista neobejdete. Osobní linky hlavních postav já někdy navrhnou, ale to je Matějova práce, on hlídá jejich podobu a kontinuitu přes všech deset dílů. A on je ten, kdo dělá finální přepisy scénáře. Těch bývá dost. Do těch už nám pak mluví, a to velmi intenzivně, Michal Reitler. Takže pak

se stává, že jeden obraz opravujete třeba týden. Totéž pak platí o dalších fázích – střihu, zvuku, kde hlavně oni dva komunikují s režiséry. A to je důvod, proč fakticky ten výsledek považuji za autorské dílo trojice, respektive pětice, pokud přiberu i režiséry Terezu Kopáčovou a Tomáše Mašína. Oni jsou ti, kdo rozhodnou, zda tomu, co napíšete, divák uvěří a prožije to s postavami.

PŘI PRÁCI NA SERIÁLU JSTE SE ZNOVU SETKAL S REŽISÉRKOU TEREZOU KOPÁČOVOU A LUKÁŠEM VACULÍKEM - BYLA SPOLUPRÁCE V NĚČEM ODLIŠNÁ OD METANOLU?

Prohloubila se, už s ohledem na rozsáhlost projektu. Oba potvrdili, jak výjimeční jsou. Tereza svým citem pro scénář, tím, že nikdy neobětuje celek sebeefektnějšímu detailu. Lukáš svou neokázalou bravurou, kterou si drží sto dnů ze sta.

ZMĚNILA PRÁCE NA SERIÁLU VÁŠ POHLED NA SOUČASNÉ ŠKOLSTVÍ?

Učinila ho komplexnějším, už to není pohled, ale vhled. A z něj vyplývající přesvědčení, že dobrý školský ombudsman dokáže zlepšit život člověku i škole stejně, jako to třeba dokáže dobrý učitel se třídou. Ta funkce může být zbytečná. Pokud ji ovšem zastává někdo jako náš hrdina, ukazuje se rázem jako zásadní. Námi zvolené příběhy totiž dokládají, že v oblasti vzdělávání je opravdu hodně lidí, kteří potřebují zastání. Jestli to má být jeden člověk, nebo má být podpora systémová, to je na někom jiném – ale my prostřednictvím postavy Aleše Pelána ukazujeme, že té pomoci je třeba.

BYL JSTE NĚJAKÝM ZE ZPRACOVANÝCH PŘÍPADŮ VYLOŽENĚ ŠOKOVÁN?

Všemi. Mírou zaujetí všech aktérů, silou jejich přesvědčení, že jsou v právu. Zaměřili jsme se na to, abychom každému rozuměli. Tím, že se seriál věnuje hned několika úrovním školství, od ministra po jednotlivé žáky a rodiče, zjistíte, že každý vášnivě věří své pravdě. V tu chvíli máte coby tvůrci vyhráno a můžete si dovolit dopsat i jednoho mefistofelského cynika.

JAK SE VÁM SPOLUPRACOVALO S TOMÁŠEM FEŘTKEM? ON BYL VE DVOJICI TEN, KTERÝ SE V SYSTÉMU VZDĚLÁVÁNÍ REÁLNĚ POHYBUJE - JAKÁ BYLA VAŠE ROLE?

Soustředit se na vztahové drama, na trojrozměrnost postav. Aby všechno profesní bylo zároveň osobní. Vlastně už takhle pracuju delší dobu, snažím se spojovat síly s někým, kdo důvěrně zná prostředí, o kterém chce vyprávět. Vadí mi přibližnost a obecnost, které bych se jinak coby scenárista z povolání sám dopouštěl. V Tomášovi jsem objevil klidného a trpělivého parťáka, který velkoryse toleruje mou nevycválanost a sklony k patosu. Za největší úspěch považuju, když se mi ho podaří rozesmát nebo dojmout. To první se mi zatím povedlo dvakrát, to druhé ani jednou.

CO VÁS PŘESVĚDČILO K TOMU, ABYSTE NA NABÍDKU SPOLUPRACOVAT NA TÉTO LÁTCE KÝVL? V ČEM VÁM TÉMA LIDSKÝCH PRÁV PŘIJDE DŮLEŽITÉ?

Potřeboval jsem se vztáhnout k něčemu palčivě současnému, rýpnout do oblasti, se kterou má každý zkušenost a z ní plynoucí silný názor. Přitahovalo mě, že ty zdánlivě jednoznačné případy vůbec takové nejsou. A že právě v pochopení oné nejednoznačnosti vězí klíč k jejich vyřešení. Pelán za sebou nemá policejní aparát, jen dlouholetou pedagogickou praxi, která ho naučila vnímat potřeby druhých. A taky jejich práva, která nutně nemusí být v rozporu s právy druhé nebo třetí strany – jen se jimi musí zabývat empatický člověk a ne instituce typu inspekce nebo soud.

V SERIÁLU JSOU PASÁŽE TAKŘKA DETEKTIVNÍHO CHARAKTERU, ZÁROVEŇ VŠAK I SCÉNY DRAMATICKÉ, DOJEMNÉ NEBO KOMICKÉ. DÁ SE PODLE VÁS SERIÁL NĚJAK STRIKTNĚ ŽÁNROVĚ ZAŘADIT?

Jistě dá, ale nikdy to neobsáhne všechny jeho vrstvy. Na žánr je tam všeho málo – mrtvol, krve i humoru. Pelán vyšetřuje a shromažďuje důkazy, ale hledá je spíš v lidských povahách a potřebách než zahrabané v lese. Jedno však platí určitě: jak rozmanité jsou školy, do kterých zavítá, a problémy, kterým se věnuje, tak pestrý nakonec vychází celý seriál. I v tom tkví kouzlo Ochránce.

TEREZA KOPÁČOVÁ: DOKUMENTÁRNÍ ZKUŠENOST MI ZOSTŘILA VNÍMÁNÍ REALITY

S LUKÁŠEM VACULÍKEM JSTE SE POTKALA I NA NATÁČENÍ FILMU METANOL – BYL TO DŮVOD, PROČ JE OBSAZEN DO HLAVNÍ ROLE? FAKT, ŽE JSTE VZÁJEMNĚ VĚDĚLI, CO OD SEBE ČEKAT. MĚLA JSTE VIZI SVÉHO ŠKOLSKÉHO OMBUDSMANA?

Postava školského ombudsmana musela splnit různá kritéria, od věku přes typ a charakter až třeba po fakt, že s jeho představitelem propojíme svůj život na víc než rok. Vlastně jsem byla šťastná, když se ukázalo, že se do role Ombudsmana hodí Lukáš, i když to nebyl můj nápad. S obětavým, spolehlivým a pozitivním přístupem Lukáše jsem si běh na dlouhou trať dovedla dost dobře představit. Ano, zkušenost z Metanolu mi dala jistotu, že je schopen hrát jinak, než jak je běžně zažitý, a že je za takové „posouvání“ dokonce rád. Tedy že se zvládne proměnit i do charakterově složitého intelektuála akademického typu, což je pro Lukáše v podstatě čistý protiúkol. Můžu dodat, že i přes vysoká očekávání nás Lukáš zase překvapil. Byl ještě obětavější a pozitivnější, než jsme si vůbec dovedli přestavit. Sto natáčecích dnů zvládl v dokonalé formě, připravenosti a náladě až nepochopitelně. To, že jsme měli kontinuální radost z práce a máme ji i z výsledku, je do velké míry i jeho zásluha. A jak zkonstatoval Michal Reitler nad hotovým posledním dílem: Zdá se, že je to Lukášova životní role. V objemu, síle a – doufejme – i v dosahu.

SERIÁL JE ZALOŽENÝ NA SKUTEČNÝCH PŘÍPADECH – UPLATNILA JSTE BĚHEM REŽIE TO, ŽE JSTE VYSTUDOVALA PRÁVĚ DOKUMENTÁRNÍ TVORBU?

Dejme tomu, že mi moje dokumentární zkušenost zostřila vnímání reality nebo touhu dosáhnout autenticity. Ale v hrané tvorbě autenticitu vytváříte uměle, úplně jinými prostředky. Ostatně druhý režisér Tomáš Mašín přišel k hrané tvorbě z reklamy, teď jsme se spolu sešli dobrovolně na jednom projektu a pokoušeli se svorně o totéž, takže ta dokumentární příprava asi zásadní roli hrát nebude.

ČÍM SI VYSVĚTLUJETE, ŽE PŘÍBĚHY ZALOŽENÉ NA SKUTEČNOSTI MAJÍ U DIVÁKŮ TAKOVOU POPULARITU?

Možná diváci, stejně jako já, intuitivně cítí, že to, co je reálné, je tak nějak důležitější než úplná fikce. Jakkoli ta nás někdy dokáže náramně pobavit, v důležitosti většinou vyhrají naše reálné životy a reálné problémy. Protože ty prostě řešit musíte. A tyhle školní

problémy řeší většina lidí, ať už v roli studenta, rodiče, nebo prarodiče. Anebo učitele, ředitele... Prostě je všichni známe, všichni se s tím nějak pereme a jakýsi manuál nebo alespoň sdílení je pro nás užitečné. Taková všeobecně žitá témata mám já úplně nejraději.

NAPROTI EMOTIVNĚ VYPJATÝM PASÁŽÍM JSOU TU ALE I SCÉNY S TAKŘKA DETEKTIVNÍM NÁDECHEM, KOMEDIE, ALE TAKÉ DOJEMNÉ MOMENTY. BYL OD ZAČÁTKU VÁŠ CÍL, ABY BYL SERIÁL ŽÁNROVĚ PESTRÝ?

Každá kauza se odehrává ve specifickém prostředí a má své specifické postavy, obojí je pokaždé úplně jiné, tedy každý díl je jiný a pestrost jsme vítali, ale to neznamená, že jde o různé žánry. Detektivní nádech některé kauzy do jisté míry mají, protože školský ombudsman vždy pátrá po podstatě problému, nebo někdy dokonce i po tom, kdo a proč zabil. O dojemné momenty jsme se snažili, jak jinak vzít za srdce a co jiného je na naší práci důležité. Ale komedii jsme v tomhle případě nehráli. Vyjma dua Řezníček-Vaculík, které se za kamerou velmi rychle sehrálo až do grotesky, ale před kamerou jsme se je snažili hlídat.

REÁLNÉ KAUY VS. SOUKROMÉ ŽIVOTY POSTAV – JAK JSTE V SERIÁLU BALANCOVALA MEZI TĚMITO DVĚMA SLOŽKAMI?

Myslíte, jestli jsme zobrazovali soukromí skutečných osob? To samozřejmě ne. Všechny kauzy jsou inspirovány skutečnými případy, ale to je jen podklad pro dramatizaci, inspirace, typologie jevu. Všechny postavy včetně jejich soukromí jsou autorskou prací.

V SERIÁLU SE TAKÉ DOTÝKÁTE ŘADY VELICE CITLIVÝCH TÉMAT, JAKO JE RASISMUS, GENDEROVÉ STEREOTYPY. ZNAMENÁ TO JEŠTĚ VĚTŠÍ REŽIJNÍ VÝZVU, ABY NÁSLEDNÉ CELKOVÉ VYZNĚNÍ BYLO UVĚŘITELNÉ A POUZE NENAPLNIL ŠABLONU MOMENTÁLNÍHO POJETÍ TAKOVÝCH PROBLÉMŮ?

O žádných šablonách jsme neuvažovali, snažili jsme se zobrazovat to, co českým školstvím nějak pohnulo. Režijní výzva byla vždycky stejná – stihnout natočit scénář nejlíp, jak to jde v daném čase, atraktivně, uvěřitelně a poctivě odvyprávět příběh, zaujmout.

JAK MOC JSTE STUDIOVALA REÁLNÉ PŘEDOBRAZY SCÉNÁŘŮ? JE NĚJAKÝ PŘÍPAD, KTERÝ SE VÁS DOTKL VÍCE NEŽ TY OSTATNÍ?

Tomáš Feřtek nám ke každé kauze připravil studijní materiál včetně reálných předobrazů. Studovala jsem je pečlivě, realita je pro mne vždycky velmi inspirativní. Život má zajímavější nápady, než já vymyslím z hlavy. A samozřejmě čím víc toho vím, tím víc se mne téma dotýká... Takže se mne dotkly všechny případy hodně, i když každý jinak.

JAKÁ JSTE BYLA VY STUDENTKA?

Houževnatá, když jsem měla pocit, že je to třeba, trochu vzpurná, když jsem měla pocit, že je to nezbytné, takže podmíněčné vyloučení z gymnázia i vysoké školy, přičemž vysvědčení vždycky s vyznamenáním, maturita za samý, červený diplom. Ale nemám pocit, že bych se kdy nějak dřela, šlo to docela plavně. Žádné velké výkony a nervy celé rodiny, jak to teď vnímám u dětí okolo.

VZPOMÍNÁTE ČASTO NA NĚJAKÉHO VYUČUJÍCÍHO? AŤ UŽ POZITIVNĚ, NEBO NEGATIVNĚ? PROČ?

Bohužel jsem při práci na Ochránci při intenzivním pohybu po školách zjistila, že si ze svých školních let nepamatuju vůbec nic z probrané látky. Tedy kromě češtiny, kterou miluju a pořád používám, to se naštěstí nevytratilo. Přepokládám, že jsem celé své dlouhé studium projela na krátkodobou paměť, a systém výuky bez souvislostí, jehož jsem produktem, mi k tomu dost nahrál. Ale pamatuju si většinu učitelů, těch dobrých i těch horších. Soudím z toho, že pro mě jsou lidská setkání a zkušenosti, které z nich získáváme pro život, důležitější než znalosti. Možná nejen pro mě. Možná i proto bychom se měli učitelů zastávat a pomáhat vytvářet prostor, ve kterém mohou učit dobře a s radostí.

TOMÁŠ MAŠÍN: ÚCTU K PRÁCI UČITELŮ A ŠKOLSKÝCH PRACOVNÍKŮ TEĎ VNÍMÁM O NĚCO SILNĚJI

CO VÁS PŘESVĚDČILO, ABYSTE NA NABÍDKU REŽÍROVAT TENTO SERIÁL KÝVL?

Téma, scenáristé, spolurežisérka a osobnost kreativního producenta.

JAK SE VÁM SPOLUPRACOVALO S LUKÁŠEM VACULÍKEM?

Lukáš je velký profesionál a milý člověk. Byla to radost.

V SERIÁLU PROFESOR T. JSTE SE ZASE POTKAL S PAVLEM ŘEZNÍČKEM – BYLA TENTOKRÁT PRÁCE S NÍM V NĚČEM JINÁ?

Byla stejná. Pavel je výborný herec a věděl jsem, že se roli zcela přizpůsobí a překvapí. Ostatně s tím jsme ho spolu s Majou Hamplovou do obsazení navrhli. Jako protipól k rolím, do kterých je Pavel obvykle obsazován.

ZMĚNILA PRÁCE NA OCHRÁNCI VÁŠ POHLED NA ČESKÉ ŠKOLSTVÍ, NA OTÁZKU LIDSKÝCH PRÁV?

Změnila. Jako rodič dvou dětí jsem měl jakousi představu, ale o mnoha aspektech jsem ani netušil. Koexistence rodičů, dětí a pedagogů v prostoru řekněme edukačního systému je nesmírně komplikovaná, dramatická a pro všechny strany náročná. Úctu k práci učitelů a školských pracovníků, kterou jsem vždy měl, však teď vnímám o něco silněji.

STUDOVAL JSTE REÁLNÉ PŘEDOBRAZY KAUZ?

Ano, ve všech případech.

V ČESKÉ REPUBLICE PATŘÍTE MEZI NEJUZNÁVANĚJŠÍ REKLAMNÍ REŽISÉRY. PROMÍTÁ SE NĚJAK VAŠE REKLAMNÍ PRAXE DO DALŠÍ TVORBY?

Profese reklamního režiséra je v rámci režie hrané tvorby přenosná jen v míře efektivity, s jakou dokáže řídit plac, v časové flexibilitě a znalosti filmového řemesla. Jinak je režie hraného projektu zásadně jiná. Jde do hloubky, jinak pracuje s časem, tempem, vyžaduje zcela jiné komunikační a dramaturgické dovednosti. Práce na hrané tvorbě je radost.

V SERIÁLU HRAJÍ PODSTATNOU ROLI MÉDIA. JAK BYSTE TYTO DVA FENOMÉNY (REKLAMU A MÉDIA) ZE SVÉHO POHLEDU SROVNAL?

Jsem přesvědčen, že existence svobodných médií je zásadní pro vývoj demokracie a fungování lidské společnosti. Je to kontrola těch mocných. Současně média i marketing (reklama) do značné míry ohlupují společnost, nutí je myslet ve škatulkách a ověřených kódech. Říká se, že kdo ovládá média, ovládá mysl. Bohužel média někdy úmyslně vytváří negativní příběhy jen proto, aby výhodněji prodala prostor pro reklamu. Reklama může být skvělá, vtipná, prostoduchá, ale nikdy ne nebezpečná. Média mohou být nebezpečná zcela zhoubným způsobem. Tady bych si dovolil citovat Petra Příhodu: „Dnes je skoro masový jev lenost myslet. Lidé se vydávají všanc médiím, nechávají si od nich naplnit obsah svého vědomí, a přitom sami aktivně nepřemýšlejí, nesnaží se tvořit.“

CHYSTÁTE FILM O BRATRECH MAŠÍNECH, TEDY SNÍMEK ZALOŽENÝ TAKÉ NA SKUTEČNÝCH UDÁLOSTECH. DÁ SE PRÁCE NA TOMTO FILMU SE SERIÁLEM OCHRÁNCE NĚJAK SROVNAT?

Určitě mírou nasazení a zápalu pro věc. Režisérova práce je definována především touhou dát projektu kus své duše.

BARBORA ŠPORCLOVÁ KODETOVÁ: BULVÁR MOMENTÁLNĚ FUNGUJE JAKO NĚCO ZA NĚCO

V SERIÁLU ZTVÁRŇUJETE BULVÁRNÍ NOVINÁŘKU – JAK BYSTE JI VY SAMA PŘEDSTAVILA?

Jako cílevědomou, silnou osobnost, která nikomu nedá nic zadarmo. Role bulvárních novinářů je vždy tak trochu na hraně morálního kodexu. Sama velmi uznávám práci nezávislých a investigativních novinářů. Beková je tak trochu něco mezi.

CO VÁS PŘESVĚDČILO, ABYSTE NA ROLI KÝVLA?

Víte, jsou režiséři a s nimi jdoucí projekty, u kterých nepochybujete. V tomto případě stojí za celým projektem Tereza Kopáčová a tam já neváhám nikdy. Víím, že mě zná. Víím, že mě vždy herecky posune o kousek dopředu. Těším se, doufám brzy, na další spolupráci. Také mě přesvědčilo téma seriálu. Mám ve školském systému stále své tři dcery a víím, s kolika problémy se toto prostředí potýká.

JAK VY SAMA MÉDIA VNÍMÁTE – FUNGUJÍ SKUTEČNĚ TAK, JAK JSOU VYOBRAZENA V SERIÁLU? JAKÁ JE VAŠE ZKUŠENOST S BULVÁREM?

Myslím, že ve skutečnosti mohou fungovat ještě hůř. Vždy záleží na lidském faktoru. A protože lidé jsou lační senzací, rádi pomlouvají a těší se z trápení druhých, kvete tu byznys, který je velmi hloupý, ale úspěšný. A jen tak se to nezmění. Tento problém se týká celého světa. Bohužel.

MYSLÍTE SI, ŽE SE BULVÁR NĚJAK PROMĚNIL? KULTIVOVAL SE? ZMĚNILY HO SOCIÁLNÍ SÍTĚ?

Momentálně funguje bulvár jako něco za něco. Když s ním vycházíte přátelsky, odmění se vám tím, že informuje i o vašich projektech, úspěších a podobně. Sociální sítě mu poskytují nesmírné množství informací a tak mu usnadňují práci. Pro nás to znamená, že cokoli zveřejníme, musíme počítat s tím, že to někdo použije. A tak si vlastně spoluvytváříme v mediálním prostoru obraz sebe samých.

MYSLÍTE SI, ŽE BY V REÁLU MOHLA FUNGOVAT SPOLUPRÁCE VAŠÍ POSTAVY S PELÁNEM – TEDY ŠKOLSKÉHO OMBUDSMANA S NOVINÁŘKOU?

V jejich případě se nejedná přímo o spolupráci, možná v jednom případě. Já na tohle neumím odpovědět erudovaně. Nemám s tím žádnou zkušenost.

PŘIJDE VÁM, ŽE V NĚKTERÉ Z TĚCH REÁLNÝCH KAUZ SEHRÁLA ZÁSADNÍ ROLI MÉDIA?

Sto procentně ano. Média hýbou a otřásají naší politickou i jinou garniturou velmi často a je to dobře. V případě těch erudovaných investigativních novinářů – zaplatť pánbů za ně. V tomto státě žádná pravidla slušného chování nastavena momentálně nejsou. K opravdu právnímu státu máme rozhodně daleko. V posledních pár letech čím dál tím víc. A tak média hrají důležitou roli. Minimálně zviditelňují kauzy a podvody, které by mohly být zameteny pod stůl.

NAPADÁ VÁS, JAK TAKOVÉ CITLIVÉ KAUY V MEDIÁLNÍM PROSTORU CITLIVĚ ŘEŠIT?

Všechno vždy začíná výchovou v rodinách a ve školství. Kdybychom uměli správně zasadit strom, který bychom zalévali a dávali mu živiny, věděli bychom, jak a co máme správně řešit. Ohleduplnost, pokora, úcta k druhému, respekt k autoritám, morální kredit. Základní desatero. A nemuseli bychom se potýkat s takovými otázkami. Takže nevíím. Víím jen, že kdyby politici věděli ve svých srdcích, že slouží této zemi a sází stromy, které nám jednou budou stínit a dávat kyslík, ne že si jen zajistí pět let dobrého platu a je jim jedno, co bude za dvacet, padesát let, byli bychom na tom mnohem líp. Kdyby nám dávali dobrý příklad, měli bychom vzory, které by inspirovaly k dobrým věcem, morálce

Výběrové školy neznáme. Naše holčičky navštěvují vždy hudební třídy a opět je to věc jednotlivců. Učitel od učitele. Myslím, že systém dokonalý není. A ani to nevypadá, že by se v budoucnu zlepšil. Naopak se potlačuje, a to dost výrazně, školní program Člověk a příroda, který naprosto nesmyslně nahrazuje informatika. To je podle nás úplná katastrofa. Děti jsou už teď naprosto zdatní v informatice a ve všem technickém. Co jim chybí a chybět bude čím dál tím víc, to je komunikace, společně trávený čas, hudba, literatura, výtvarné umění, divadelní práce, ať už recitace a podobné... Jestli se toto, co se teď vymyslelo na ministerstvu školství, stane zvykem, Bůh nás chraň. Duše potřebuje umění. Potřebuje kultivovat. Národ to potřebuje. Spotřební jsme dostatečně, nemyslíte?

JAK JSTE S DCERAMI ZVLÁDALA DISTANČNÍ VÝUKU?

Přežily jsme to...

JAKOU JSTE BYLA VY SAMA STUDENTKOU?

Vždy jsem si šla za svým cílem. Měla jasné názory, takže jsem asi byla i drzá. Nebála jsem se, i přes problémy té doby, říkat nahlas, co si myslím, a měla jsem velmi dobré známky. Matfyz bych tedy studovat nemohla, to zase ne, ale jinak jsem byla zdravě zvědavá a veselá dítě, které milovalo recitovat a psát divadelní hry pro spolužáky.

VNÍMÁTE S ODSUPEM JAKO VÝHODU NEBO JAKO NEVÝHODU, ŽE JSTE VYRŮSTALA V RODINĚ S BOHATOU UMĚLECKOU MINULOSTÍ?

Rozhodně jako výhodu. Vyrůstala jsem ve velmi kvalitním „seriálu“, plném těch nejlepších herců a umělců. Myslím metaforicky. Denně jsem byla vystavena hovorům o umění, ať už výtvarném, hudebním, divadelním. Celá rodina neustále četla a v podstatě můžu říct, že jsem už jako dítě vystudovala vysokou školu života, v tom nejlepším slova smyslu. To, že se to v této zemi moc nenosí a že závist tu byla vždy velká, zmiňovat nemusím, myslím, že je to dostatečně známé. Nicméně bych neměnila. Čím jsem starší, tím víc si uvědomuji, co jsem tím získala.

IVETA DUŠKOVÁ: NĚKTERÉ REPLIKY PELÁNOVÉ JSEM CHTĚLA POZMĚNIT DLE SVÉHO NATURELU

ALEŠ PELÁN ZÍSKÁVÁ V PRVNÍM DÍLU NOVÉ ZAMĚSTNÁNÍ, KTERÉ JE NÁROČNÉ. MANŽELKA, KTEROU HRAJETE, HO PODPORUJE? DOKÁZALA BYSTE TROŠKU POPSAT JEJICH VZTAH?

Myslím si, že je to tak trochu klasický vztah úspěšného muže a podporující manželky. Podle mě je Pelánová archetyp ženy, která svého muže doopravdy miluje, obdivuje a moc mu fandí. Není však tak naivní, aby neviděla i jeho slabiny. Takže ho občas i koriguje, ale činí to s láskou a jemným humorem.

MYSLÍTE SI, ŽE S POSTAVOU JANY PELÁNOVÉ MÁTE NĚCO SPOLEČNÉHO?

Ano, je mi blízká. Neměla jsem problém jí jako postavě porozumět. Čerpala jsem i ze svého vztahu se silným mužem. Samozřejmě bych v některých situacích asi reagovala trochu jinak. Dokonce jsem chtěla některé repliky Pelánové pozměnit dle svého naturelu (probouzela se ve mně scenáristka), ale byla jsem upozorněna, že to nejsem já, ale Pelánová. Tak jsem to respektovala.

K DĚTEM MÁTE STEJNĚ JAKO ONA BLÍZKO, CHYSTALA JSTE PRO NĚ I SPOUSTU POŘADŮ. NELÁKALA VÁS UČITELSKÁ PROFESE?

Nelákala, ale je pravda, že jsem ve svém životě docela hodně učila. V Černošicích jsem vedla dramaťák, pak jsem působila jako herecký pedagog na VOŠ v Michli a minulý rok jsem začala učit i na DAMU na katedře výchovné dramatiky. Moc mě baví s dětmi a s mladými lidmi tvořit, hledat a hrát si. Asi bych neuměla učit matematiku či fyziku, protože to nikdy nebyly obory, ve kterých bych vynikala. I když i v nich se dá najít tvořivý přístup. Když byly moje děti malé, Agi byly tři a Martinovi šest, tak jsem dokonce učila v druhé třídě na prvním stupni. Zaskakovala jsem za těhotnou paní učitelku. Byly to dva měsíce před koncem školního roku. Znamky už děti měly dané, takže šlo o to, abych s nimi jen dobrala látku. Docela mě ta role bavila. Učila jsem všechny předměty. A protože jsem nebyla ničím ani kým tlačená do toho, jak mám učit, tak jsem si to vymýšlela formou her. A právě dokonce i tu matematiku. Pak jsem měla obrovskou radost, když se i ten největší rošťák ve třídě naučil malou násobilku. Když se mě jeho maminka ptala, jestli budu příští rok zase učit jejího nezvedeného syna, tak jsem jí řekla, že ne, že nejsem učitelka. A ona zesmutněla a řekla: Víte, on se tu násobilku naučil kvůli Vám, má k vám obrovskou důvěru. A v tu chvíli jsem měla velkou radost, že se to podařilo.

JAKÁ JSTE BYLA STUDENTKA? ZKUSTE POPSAT SAMA SEBE V OBDOBÍ STŘEDNÍ ŠKOLY.

Jaj, to je těžké. Asi jsem nebyla žádný provokativní rebel, ale ani ušlápnutá puťka. Určitě jsem byla zodpovědná a učení neflinkala. Na střední jsme měli některé skvělé učitele, které mě bavilo poslouchat. Dokonce mě bavila chemie a biologie, protože jsme měli úžasnou profesorku Špringlovou, nebo na dějepis a zeměpis pana profesora Volfa, toho jsem si moc vážila. Byl vtipný, s kamennou tváří dokázal hodně rychle a pohotově reagovat. Většina z nás ho milovala. Dokázal poutavě vyprávět dějiny a já si na jeho hodinách připadala jak ve filmu. Všechny ty historické příběhy se přede mnou promítaly jak na plátně.

CO VÁS PŘESVĚDČILO, ABYSTE NA NABÍDKU ROLE KÝVLA?

Celý ten projekt mi přišel smysluplný. Myslím si, že je potřeba o problémech školského systému mluvit. Navíc se mi role Pelánové líbila, a jak už jsem řekla, byla mi něčím blízká. No a samozřejmě Lukáš Vaculík. Hrála jsem jeho manželku už před 22 lety v inscenaci „Žena v kleci“, tak jsem byla zvědavá, jak nám to bude fungovat teď. Lukáš je moc fajn partner, ohleduplný a citlivý.

NEJSTE TYPICKOU SERIÁLOVOU HEREČKOU - VYHÝBALA JSTE SE DOSUD SERIÁLŮM ZÁMĚRNĚ?

Nevím, jestli jsem se jim vyhýbala záměrně, ale určitě jsem je nevyhledávala. Neměla jsem pocit, že bych to potřebovala, a ani mě to nelákalo. Mám raději divadlo, tam jsem si svou paní. Napíšu si text, zrežíruju a pak třeba i hraju. Víím, že si za tím mohu stoprocentně stát.

DÁ SE PODLE VÁS NĚJAK SROVNAT SERIÁLOVÉ, FILMOVÉ A DIVADELNÍ HERECTVÍ? PŘEDSTAVUJE PODLE VÁS NĚCO Z TOHO TĚŽŠÍ DISCIPLínu?

Každé je jinak specifické. Největší zkušenost mám s divadelním herectvím, tam se i cítím nejjistější. Miluju totiž zkoušení. Vlastně je pro mě zkoušení asi

tím nejzábavnějším, co z herectví znám. Miluju svobodu a volnost v tvorbě. Proto si většinu svých textů píšu i režíruju sama. Nemám moc ráda, když mi do toho někdo mluví. Přemíra připomínek mě zahltlí a já se pak ztratím. Byla jsem ráda, že mě oba režiséři Tomáš Mašín i Tereza Kopáčková nechali hrát celkem svobodně.

SPOLU S LUKÁŠEM VACULÍKEM V SERIÁLU ČASTO ZTVÁRŇUJETE EMOČNĚ NÁROČNÉ SCÉNY - MĚLI JSTE PRO NĚ NĚJAKÉ SPECIÁLNÍ INSTRUKCE OD REŽISÉRKY? DOMLOUVALI JSTE SE NA NĚ NĚJAK SPOLEČNĚ?

Měli jsme pár čtených, kde jsme si hodně povídali. Ale že bychom ty scény nějak speciálně připravovali, to ne. Prostě se vycházelo z daného okamžiku. Někdy pro mě bylo těžké opakovat vypjaté scény několikrát. Většinou se mi dařila první jetí a pak už jsem cítila, že to není tak úplně ono. Dokonce mi v jednu chvíli tělo stávkovalo, už se mu do té velké emoce vůbec nechtělo. Nejsem herečka na knoflík.

VĚNUJETE SE TAKÉ PSANÍ SCÉNÁŘŮ, DRAMATIZACI A REŽII. MYSLÍTE SI, ŽE VÁM TO POMÁHÁ ZÍSKAT JINÝ POHLED I NA VAŠE HERECTVÍ?

Určitě, protože mě to naučilo se zabývat celkem. Vnímat postavu jako jednu z barev celku, která do něj musí zapadnout, ale současně se v něm neztratit. Stejně je to i v životě, naučit se vnímat sám sebe jako originální kámen, který není osamocený, ale tvoří nádhernou mozaiku s ostatními. A to je na tvorbě i životě nádherné a dobrodružné. Jak se to všechno poskládá, jak to spolu komunikuje. K tomu je potřeba láska, důvěra a pochopení. A taky čas a trpělivost. A hlavně se nebát žít, být a tvořit.

PAVEL ŘEZNÍČEK: NECHTĚL JSEM Z PETRA STARÉHO DĚLAT BURANA NEBO IDIOTA

MÁTE S POSTAVOU PETRA STARÉHO NĚCO SPOLEČNÉHO? POKUD ANO, TAK CO TO JE?

Myslím si, že toho mnoho společného nemáme. Jeho ráznost, jasný pohled na věci a jejich řešení, to bych někdy potřeboval. Neohlíží se nalevo napravo a zkrátka si jede to svoje. Takže to společné nemáme. Spojuje nás jen to, že jsme oba byli na vojně.

MĚL JSTE TEDY TŘEBA UŽ PŘI ČTENÍ SCÉNÁŘE NĚJAKOU VIZI, JAK HO ZTVÁRNIT?

Především jsem z něj nechtěl dělat burana nebo idiota, v lecčems se mi ten jeho selský rozum líbí. Zdravý pohled navěc, nazývat všechno pravými jmény tak, jak to ve skutečnosti je. Jde o zkušeného chlapa, který si něco odžil. Občas se pak kolikrát ukáže, že jeho způsob řešení představuje lepší a jednodušší varianty, než které zastává Aleš Pelán, který má spíš tu intelektuálnější polohu. Zatímco Starý je buran z vesnice, tak Pelán je představitel inteligence.

V SERIÁLU JSOU PASÁŽE, KTERÉ MAJÍ AŽ DETEKTIVNÍ NÁDECH. MÁTE VY SÁM K DETEKTIVKÁM NĚJAKÝ VZTAH? NENÍ TO POPRVÉ, KDY SE V DETEKTIVCE OBJEVUJETE.

Ano, práce na Cirkusu Bukowski byla krásná. Přiznám se však, že tomu trendu, proč se točí kriminálky, sám nerozumím. Myslím, že se lidem líbí především to, že je nakonec zločinec dopaden, dobro zvítězí nad zlem, čehož se nám v normálním životě nedostává. Já osobně nejsem čtenářem detektivek a nejde o žánr, který by mě zajímal. Nicméně respektuji, že to diváci chtějí.

UŽ JSTE ZMÍNIL FAKT, ŽE S PETREM STARÝM MÁTE SPOLEČNÝ POBYT NA VOJNĚ. ON NA NI ČASTO A S LÁSKOU VZPOMÍNÁ. JAK TO MÁTE VY?

Já byl na vojně ve velmi ožehavých letech, mezi roky 1988-1990, takže mě tehdy zastihla revoluce. Bylo to tedy vypjaté a nervózní, ale díky tomu, že jsem byl v Přerově u letectva, tak jsem z devadesáti procent narazil na inteligentní a super chlapy, kterých jsem si už tehdy nesmírně vážil. Během revoluce pak ještě víc, jelikož zareagovali velmi rychle a přidali se na tu správnou stranu. V tom se snad dá najít jistý sentiment, některé z nich jsem pak potkával už jako piloty civilních letadel a jsou to frajeři, před kterými smekám. Jinak ale sentimentem netrpím, a i když mě někdo kontaktuje, že bychom mohli po letech zajít zavzpomínat, tak jsem neměl chuť se k tomu již více vracet. Byly to dva roky – dá se říct ztraceného – života, i když něco se zde člověk naučil. Najednou jste na pokoji s dvaceti klukama, kteří jsou od Aše po Košice. Někteří z Maďarska neuměli ani slovensky a nikdy by vás nenapadlo, že s nimi strávíte dva roky na jedné cimře. Naučí vás to určitě jistě toleranci, schopnosti vyjít s každým. V tomhle je to velmi dobrá škola. Pak si taky člověk uvědomí sílu kamarádů, protože někteří ty dva roky vůbec nevydrželi nějak vám pomáhat a podržet vás. A tak největším přínosem vojny je, že člověk zjistí, jaký je dar mít rodiče a sourozence, kteří vás nezklamou a vždy vám pomohou.

JAKOU JSTE MĚL U LETECTVA FUNKCI?

Já už pak byl takzvanou štábní krysou, jelikož jsem byl v kanceláři a zařizoval jsem věci, které se týkaly výuky létání. Rozkresloval jsem letové plány a pak jsem seděl přímo na letišti ve věži, odkud se řídí

letový provoz. Tam jsem zapisoval, které cvičení proběhlo, co ten student zvládl atd. Nejdřív jsem byl přímo na ploše, ale pak jsem neprošel testem kvůli sluchu, kam se chodilo každé tři měsíce, takže mě pak z letištní plochy stáhli a byl jsem v kanceláři.

SÁM JSTE ZMIŇOVAL TO, ŽE VAŠE POSTAVA JE OD ALEŠE PELÁNA ZTVÁRNĚNÉHO LUKÁŠE VACULÍKEM ZCELA ODLIŠNÁ. ZATÍMCO PETR STARÝ JE TYP „CO NA SRDCI, TO NA JAZYKU“, PELÁN PŘEDSTAVUJE INTELEKTUÁLA - JAK SE MEZI NIMI NAKONEC VYTVOŘÍ POUTO?

Přes počáteční nedůvěru Petra Starého, který představuje takový ten hlas lidu, co by nejradši zrušil Senát, možná i Parlament, nechápe vlastně, že na všechno musí být vlastní ombudsman, kolik to stojí peněz atd. Během těch deseti dílů však pochopí, že Aleš Pelán je férový chlap a že

mu opravdu jde o dobro věci a potřebu pomáhat outsiderům a ublíženým. To mu na něm začne být sympatické, a tak se rozhodne mu pomáhat, seč může. Během toho vlastně na Pelána změní názor. Na závěr to pak vypadá, že by se i přes strašlivé rozdíly mohli stát parťáky a kamarády.

JAK SE VÁM VLASTNĚ HRÁLO S LUKÁŠEM VACULÍKEM?

To je takový frajer a borec! Právě díky němu a Tereze s Tomášem jako režisérům to byl krásný rok, ač s koronavirem. Lukáš mi tak pomohl! Po dlouhé době jsem se zase potkal s někým, kdo mě obohatil pracovně i lidsky. Strašně mu děkuju za všechno, co jsem se od něj za ten rok mohl naučit. Jeho způsob chování na place, ke všem členům štábu... On si za celou dobu na nic nepostěžoval, vše bral s úsměvem. I když tam pak měl mraky textu a už musel být unavený, ale nikdo to na něm nepoznal. Od něj by se někteří začínající herci mohli učit, jak se má člověk připravovat a jak se má chovat na place. Za celý ten rok jsme se také ale i neuvěřitelně nasmáli a na každý natáčecí den jsem se vážně těšil. Byla to zkrátka jízda.

JAKÝ JSTE BYL VY SÁM STUDENT? JAK NA ŠKOLU VZPOMÍNÁTE?

Od šesti let jsem hrál závodně fotbal, a to až do osmnácti let. Fotbal pro mě představoval jedinou vášeň. Chtěl jsem být zkrátka fotbalista. Na základce se to ještě skloubit dalo, to jsem ještě zvládal připravit se, nechat se vyvolat a byla z toho jednička. Takhle nějak jsem proploval základkou, ale když jsem přecházel na gymnázium – z osmé třídy hned do prváku na gympl... Když jsem v prvním pololetí donesl domů na vysvědčení čtyřky, tak to byl úplný šok. Bývalý jedničkář a dostal jsem se až na chvost třídy. Věděl jsem, že jde o předměty, které v životě nezvládnou: matematiku, chemii, fyziku, deskriptivní geometrii... To jsem byl fakt v pytlí. Navíc ten fotbalový záprah: tréninky každý den, o víkendu zápasy. Skloubení fotbalu a gymnázia bylo nad moje síly, ale prolezl jsem se čtyřkami. To jsem byl příšerný student. A dodnes nemám rád neděli! Přestože už tolik let nechodím do školy, tak mám někde vzadu v hlavě zasunuté, že se mám ještě na něco podívat, napsat úkoly, učit se a neděle je pro mě nejmíň oblíbený den. Což teda asi mají všichni, jelikož se jde v pondělí do práce... Školství a samotné studium jsem pak miloval až na DAMU. Tam mě bavilo snad úplně všechno, a kdybych mohl, tak jsem v té budově snad i spával, jak jsem to tam měl rád.

VZPOMÍNÁTE RÁD NA NĚKTERÉHO Z PEDAGOGŮ, KTERÉHO JSTE VE SVÉM ŽIVOTĚ POTKAL - TŘEBA PRÁVĚ NA DAMU?

Pedagogům z DAMU nikdy nebudu dost vděčný, jelikož mi pomohli, inspirovali mě a lidsky i profesně mě tvarovali, a především tedy můj ročníkový vedoucí Jan Kačer, pak Boris Rösner a pak během studia režie ještě Jaroslav Vostrý. A vzhledem k mojí lásce ke sportu ještě nesmím zapomenout na pana Petra Pachla, což je živí legenda. Ani nevím, kolik generací vedl na akrobacii, je to zkrátka obrovský frajer. Určitě jsem tedy na někoho zapomněl, ale to jsou ti stěžejní.

Z NATÁČENÍ . . .

KAŽDÝ NĚKDY POTŘEBUJE ZASTÁNÍ.
SKUTEČNÉ PŘÍBĚHY Z ČESKÝCH ŠKOL.

OCHRANCE

scénář: **TOMÁŠ FEŘTEK**
MATĚJ PODZIMEK

režie: **TEREZA KOPÁČOVÁ**
TOMÁŠ MAŠÍN

kamera: **PAVEL BERKOVÍČ**
DUŠAN HUSÁR

architektka: **MARIANA KUCHAROVÁ**
zvuk: **MAREK HART**

TOMÁŠ ZŮBEK

střih: **MICHAL HÝKA**

hudba: **JIŘÍ HÁJEK**

výkonný producent: **MATĚJ STEHLÍK**

kreativní producent: **MICHAL REITLER**

v hlavních rolích: **LUKÁŠ VACULÍK**

PAVEL ŘEZNÍČEK

IVETA DUŠKOVÁ

BARBORA ŠPORCLOVÁ KODETOVÁ

JAROSLAV PLESL

PETRA HŘEBÍČKOVÁ

Kontakt pro média
DANIEL MARŠALÍK
Mob.: +420 606 464 922

daniel.marsalik@ceskatelevize.cz

© Česká televize 2021

www.ceskatelevize.cz